Dodatek do „Biuletynu Kowieńskiego"

# BIULETYN BAŁTYCKI

WILBI

Nr. Wilno, dnia 1 września 1932 r. 65.

T r e ś ć  n u m e r u:

ŁOTWA:



ESTONJA.



---o§o---

ŁOTWA. Kronika: 1. B l o k  p o l s k o - r o s y j s k o - b a ł t y c k i  p r z e c i w k o  N i e m c o m? "Rigasche Rundschau" /192/: Przewodniczący komisji spraw zagr. poseł Cielens zamieścił na łamach "Socjaldemokratsa" szereg artykułów na temat rzekomego niebezpieczeństwa niemieckiego. Cielens wyraża zdanie, że Niemcy skierują cały punkt ciężkości ofenzywy przeciwko wschodowi i to zarówno przeciwko Rosji, jak i przeciwko Polsce. Przeciwieństwa między systemem sowieckim w Rosji a reakcją w Niemczech muszą doprowadzić do poważnych zawikłań, które czynią możliwą wojnę interwencyjną. Jednocześnie wojna z Polską jest nieunikniona. W wypadku sukcesu niemieckiego Polska dostałaby odszkodowanie za Gdańsk, Korytarz i Górny Śląsk kosztem Litwy i Łotwy /Libawa/. Niebezpieczeństwo to zostało już w Moskwie i Warszawie odczute. W związku z tem opracowuje się już porozumienie polsko-rosyjskie. Państwa Bałtyckie musiałyby również podjąć odpowiednie środki. Sytuacja międzynarodowa stworzona przez reakcyjny ustrój w Niemczech wymaga całkowitej zmiany organizacji w Europie wschodniej. Rosja Sowiecka, Polska, Łotwa, Litwa i Estonja potrzebują teraz więcej niż paktów o nieagresji. Niezbędny jest mocny sojusz polityczny przeciwko agresywnym planom reakcyjnych Niemiec. Żąda tego polityka dalekowzroczna. Jedynie taka odpowiedź o wielkim stylu może zdławić w zarodku niemieckie reakcyjno-nacjonalistyczne plany. Natomiast brak jedności między państwami wschodnioeuropejskiemi musiałby doprowadzić do stopniowego urzeczywistnienia planów niemieckich.

Powyższe uwagi Cielensa zaopatruje "Rig. Rundschau" w następujące komentarze: Przywódcy narodowych socjalistów nie szczędzili w swoim czasie wyborcom swym obietnic odnoszących się nietylko do polityki wewnętrznej lecz i zagranicznej. Obietnice te i perspektywy znikają samo przez się gdy chodzi o twardą rzeczywistość. Należy przyznać, że p. Cielens jest bodaj pod wrażeniem tych narodowo-socjalistycznych przechwałek. Trudno bowiem przypuścić, by Włochy okazywały poparcie Niemcom, któreby się agresywnie zachowały względem Rosji. Rosja byłaby bowiem Włochom potrzebna, jako sojusznik przeciwko Francji. Pozatem zdaje się być wykluczone, by Anglja czy Francja mogły się spokojnie przyglądać zainscenizowanej przez Niemcy wojnie wschodniej. Ofenzywa niemiecka na wschód mogłaby się wreszcie kierować bądź przeciwko Moskwie, bądź przeciwko Warszawie, jednak nigdy przeciwko Moskwie i Warszawie jednocześnie lub kolejno.

2. A k c j a  m o n a r c h i s t ó w  r o s y j s k i c h  w  Ł o t w i e. "Pehdeja Brihdi" /192/: Monarchiści rosyjscy rozwijają ostatnio w Łotwie szczególnie ożywioną akcję. Po otrzymaniu zasiłków od organizacji paryskiej Millera, zorganizowali się oni w tajny związek, urządzają zebrania i prowadzą agitację za wznowieniem wielkiej, niepodzielnej Rosji. W Letgalji działa jakieś bractwa "Prawdy Rosyjskiej" które rozkleja swe plakaty nawet na wagonach kolejowych.

Dziwić się należy, że niektórzy inteligenci łotewscy popierają tę akcję. Wogóle łotewskie władze bezpieczeństwa powinneby baczniej śledzić za tym ruchem i zniszczyć w zarodku monarchistyczne gniazda.

3.S z k o l n i c t w o p o l s k i e a "P e h d e j a B r i h d i"."Pehdeja Brihdi"/193/:Politycy polscy dokładają wysiłków, by zmienić uchwały Rady Miejskiej Dyneburga w sprawie zamknięcia polskiej szkoły powszechnej. Polacy proponują nawet dosyć pokaźne sumy otrzymywane dotychczas z zagranicy, a przewidziane na utrzymanie 4-ch szkół polskich w Dyneburgu. W istocie byłyby to prywatne szkoły polskie pod firmą miejską. Politycy polscy starająsię również wywrzeć wpływ na samorzady w Juchnikach, Jonapolu i t.d. w kierunku niezamykania szkół polskich. Członkom samorządów proponują Polacy gratyfikacje.

4."P e h d e j a B r i h d i" a s t o s u n k i G d a ń s k a z P o l s k ą ."Pehdeja Brihdi" /189/:Podpisano ostatnio trzy protokuły regulujące stosunki między Gdańskiem a Polską. W związku z tem zakończy się prawdopodobnie remont polskich statków wojennych w porcie libawskim, na który Libawa tak liczyła. Nieoczekiwana sympatja Gdańska względem Polski tłumaczy się poczęści ostatniemi wypadkami wNiemczech. Teror hitlerowców w Niemczech północnych uczynił stosunki życiowe tak nieznośnemi, że gdańszczanie, przynajmniej czasowo starają się otrząsnąć z oficjalnej opieki Niemiec.

5. A r e s z t y k o m u n i s t ó w n a Ł o t w i e ."Jaunakas Zinas"/186/:W tych dniach łotewska policja polityczna aresztowała kilkanaście osób kierujących ruchem komunistycznym na Łotwie.

6. Z a m k n i ę c i e g i m n a z j u m b i a ł o r u s k i e g o w D y n e b u r g u ."Jaunakas Zinas" /191/:Gabinet Ministrów zdecydował zamknąć gimnazjum białoruskie w Dyneburgu.ze względu na udział uczniów gimnazjum w organizacjach antypaństwowych, wychowywanie uczniów w duchu "Wielkiej Białorusi" i t.d. W gimnazjum uczyło się 87 uczniów.

ESTONJA.1.R o b o t y d r o g o w e ."Revalsche Ztg." /194/:Min. Komunikacji Raudsepp i przedstawiciel wydziału budowlano-drogowego rozpoczęli podróż okrężną po Estonji, by się zapoznać ze stanem dróg w poszczególnych okręgach w związku z projektowanemi robotami.

2.D e l e g a c i e s t o ń s c y n a XIII - t e m p o s i e d z e n i u L i g i N a r o d ó w ."Rev.Ztg."/193/: Rząd mianował delegatami na XIII-te posiedzenie Ligi Narodów posła estońskiego w Rzymie A.Szmidta, zastępcą zaś jego - J.Kõdara.

3. H a n d e l z a g r a n i c z n y E s t o n j i w l i p c u. "Rev.Ztg."/193/:Według danych Centralnego Biura Statystycznego, handel zagraniczny wykazał aktywa 2,34 milj.kor., import - 19.849 tonn /2,61 milj.kor./,eksport - 32.403 tonn /4,96 milj.kor./.

W eksporcie dominujące stanowisko zajęły artykuły spożywcze i napoje.

4. U r o d z a j t e g o r o c z n y ."Rev.Ztg."/193/:Według danych, dostarczonych przez Centr.Biuro Statystyczne, tegoroczny urodzaj przedstawia się następująco:

1/żyto ozime - 9% 10-letniego zbioru;
2/pszenica ozima 3% " "
Jedynie w Järwa, Petseri i Esel pszenica jest słabsza;
3/jęczmień - 12% dziesięcioletniego zbioru;
4/owies 2% " "
5/zboże mieszane 6% " "
6/kartofle 6% " "

5. D o k o ł a p o d a t k u o b r o t o w e g o ."Rev.Ztg."/191/: 23 sierpnia ustawa o podatku obrotowym przeszła przez drugie czytanie w parlamencie, przytem, po długich debatach postanowiono opodatkować również wolne zawody.

5. H a n d e l z S o w i e t a m i ."Rev.Ztg." /191/: W ostatnich czasach dało się odczuć zmniejszenie się importu z Rosji Sowieckiej z powodu braku popytu na nadsyłane stamtąd towary. Zaznaczyć należy,

że nadesłane 3 wagony bydła stoją wciąż na bocznicy, ponieważ przybyły bez wyraźnego zamówienia i nie znalazły dotychczas nabywców.

6. W y w ó z j a b ł e k d o F i n l a n d j i ."Rev.Ztg."/191/: Estonja rozpoczęła wywozić jabłka do Finlandji. Do Narwy przybył fiński statek motorowy po ładunek jabłek, przeznaczonych dla Finlandji.

7. P r o g r a m p r a c z i m o w y c h ."Rev.Ztg."/191/:Władze miasta Dorpatu opracowały już program prac zimowych, dla przeprowadzenia których /przeważnie drogowych/ uzyskano pożyczkę w sumie 319.400 kor. Program przewiduje 82.230 dni roboczych dla mężczyzn i 1.175 tys.dni dla kobiet, 13.400 dni dla pracowników z końmi, 2.000 dni dla słabych budową ciała i 4 tys.dla osób o słabem zdrowiu.

8. W z r o s t p r z e s t ę p c z o ś c i ."Päevaleht" /231/: Według danych państw.Biura Statyst., liczba popełnionych przestępstw w r.1931 wynosi 65.196, t.zn. o 2,5% więcej niż w r.1930.

Na m.Tallin przypadło 15.624 wszelkiego rodzaju wykroczeń.

9. O w o c e p o ł u d n i o w e a m o n o p o l p r z y w o z o w y ."Rev.Ztg."/192/:Na posiedzeniu, które się odbyło 24 sierpnia, rząd postanowił uwolnić od monopolu importowego następujące towary:pomarańcze, cytryny, mandarynki, banany, winogrona, rodzynki i t.d.

Szczególnie dotyczy to pomarańcz i cytryn, które dzięki temu, że będą podlegały zniżonemu ocleniu, będą znacznie tańsze niż dotychczas.

10. Z p o b y t u p r o f .J a n s e n a w E s t o n j i ."Rev. Ztg."/192/:Prof.Jansen, mąż zaufania Ligi Narodów, spędziwszy tydzień w Estonji, odjechał 25 sierpnia. 24 sierpnia odbył konferencję z prezydentem Einbundem i ministrem Przemysłu Zimmermannem.

Urzędnik finansowy L.N. Rozenberg pozostanie jeszcze w Estonji w celu zebrania informacyj o życiu ekonomicznem Estonji.

11. D o c h o d y p a ń s t w o w e ."Rev.Ztg."/195/:Dochody zwyczajne Estonji wynosiły w lipcu r.b.5.121 tys. koron /w lipcu r.ub. - 7.147 tys.kor./. Zmniejszenie się dochodów dało się odczuć zwłaszcza w przedsiębiorstwach państwowych.

Dochody kolei państwowych spadły do 881 tys.kor.
1.Podatek bezpośredni wyniósł 356 tys.kor./1931 -366 tys.kor./
2.stemple i opłaty - 299 tys.kor./1931 - 409 tys.kor./
3.podatek pośredni:
a/cła - 1.283 tys.kor./1931 - 1.663 tys.kor./
b/akcyzy 482 tys.kor. /1931 - 510 tys.kro./
c/monopol spirytusowy 760 tys.kor.

---oo§oo---

x

x x

87